

§ 170

Helsingin kaupungin vuoden 2019 tilinpäätöksen hyväksyminen

HEL 2020-001859 T 02 02 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupungin vuoden 2019 tilinpäätöksen, siten että tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 376 976 075,00 euroa. Tulokseen sisältyvät myös kaupungin liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen tulokset, jotka käsitellään niiden omissa kirjanpidoissa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Alla olevien liikelaitosten yli-/alijäämä siirretään ko. liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti ko. liiketaitoksen taseen omaan pääomaan.

Liikelaitos	Yli-/ alijäämä	2019 euroa
Liikenneliikelaitos (HKL)	ylijäämä	2 830 462,34
Palvelukeskusliikelaitos (Palvelukeskus Helsinki)	ylijäämä	2 979 560,21
Taloushallintopalveluliikelaitos (Talpa)	ylijäämä	711 710,66
Työterveysliikelaitos (Työterveys Helsinki)	ylijäämä	354 274,15
Rakentamispalveluliikelaitos (Stara)	ylijäämä	5 745 724,16

Alla olevien rahastojen yli-/alijäämä siirretään rahaston sääntöjen mukaisen ko. rahaston rahastopääomaan.

Rahasto	Yli-/ alijäämä	2019 euroa
Asuntotuotantorahasto	ylijäämä	2 462 403,58
Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto	ylijäämä	3 688,15
Vakuutusrahasto	ylijäämä	1 183 138,98
Innovaatorahasto	alijäämä	-3 128 712,57

Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

	2019 euroa
Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä	5 266 731,51
Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotannon tilikauden tuloksesta	3 618 971,00
Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä	4 095 005,78
Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntyneitä poistoeroa tuloutetaan	840 939,63
Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin	366 606 450,95

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti siirtää Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaan Helsingin kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista 60 miljoonaa euroa.

Käsittely

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto hyväksyi menettelyn, että esityslistan asioiden 6 ja 7 kohdalla keskustelu käydään yhdessä. Keskustelun kuluessa on tehtävä molempia asioita koskevat ehdotukset.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Petra Malin ehdotti valtuutettu Veronika Honkasalon kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

- Selvitetään mahdollisuudet sille, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala yhteistyössä varmistavat päiväkotien peruskorjauksissa ja rakentamisessa, että erityisesti pienistä lapsista koostuville lapsiryhmille on varattu riittävästi rajattavissa olevia rauhallisia tiloja.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

1 äänestys

Valtuutettu Petra Malinin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuudet sille, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala yhteistyössä varmistavat päiväkotien peruskorjauksissa ja rakentamisessa, että erityisesti pienistä lapsista koostuville lapsiryhmille on varattu riittävästi rajattavissa olevia rauhallisia tiloja.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 40

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Mika Ebeling, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Emma Kari, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Johanna Laisaari, Petra Malin, Sami Muttilainen, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äänet: 1
Otto Meri

Tyhjä: 43
Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Ville Jalovaara, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaa-
ra, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Björn Månsson, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Lilja Tamminen, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Poissa: 1
Mia Haglund

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Petra Malinin ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ari Hietämäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin tilinpäätös 2019, julkaistava versio ilman allekirjoitettuja sivuja
- 2 Stadin HYTE-barometri – Vuosikooste 2019
- 3 Helsingin hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden etenemisen tilanne 31.12.2019

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkas-

tettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Kaupunginhallitus on 23.3.2019 §196 käsitellyt ja allekirjoittanut Helsingin kaupungin tilinpäätöksen.

Lisäksi kaupunginhallitus täydensi 27.4.2020 vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakertomuksen kohtaa 1.1.6, Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä tulevasta kehityksestä, Covid19-pandemiaa koskevalla lausumalla.

Lisäksi kaupunginvaltuustolle raportoidaan vuoden 2019 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä vuotta 2019 koskeva Stadin HYTEbarometrin tulokset. Terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan valtuustolle on raportoitava vuosittain asukkaiden terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä.

Kaupungin taloutta on hoidettu pitkäjänteisesti ja se on vahvalla pohjalalla. Kaupungin tilikauden tulos oli 377 miljoonaa euroa ollen 94 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Vuoden 2018 tulos oli 386,8 miljoonaa euroa, vuoden 2017 tulos 483,1 miljoonaa euroa ja vuoden 2016 tulos 470,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 tulos mahdollistui, kun toimintakate toteutui talousarviota parempana (96 miljoonaa euroa) toimintatulojen ylittäessä talousarvion merkittävästi. Maan-, rakennusten ja osakkeiden myyntituloja kertyi talousarviossa ennakoitua (100 miljoonaa euroa) enemmän, yhteensä 157 miljoonaa euroa. Tämä on yli 40 miljoonaa euroa edellistä vuotta enemmän. Myös osinkotulot toteutuivat talousarviossa ennakoitua suurempina.

Helsingin kaupungin tuloslaskelma

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

17.06.2020

	01.01.–31.12.2019	01.01.–31.12.2018
Toimintatuotot		
Myyntituotot	337 966 225,51	355 971 091,95
Maksutuotot	230 800 858,84	226 854 683,31
Tuot ja avustukset	52 725 067,20	45 056 170,59
Vuokratuotot	387 669 983,24	366 845 509,96
Muut toimintatuotot	196 023 558,77	160 332 594,21
	1 205 175 493,56	1 155 059 850,02
Valmistus omaan käyttöön	176 558 093,88	163 191 932,08
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 402 211 585,96	-1 372 450 789,98
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-310 439 306,38	-333 795 876,83
Muut henkilösivukulut	-51 496 192,85	-55 547 989,20
Palvelujen ostot	-1 967 057 674,51	-1 772 720 418,21
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-209 185 130,27	-206 980 202,55
Avustukset	-377 976 600,61	-310 104 271,24
Vuokratulot	-218 608 090,74	-222 588 144,12
Muut toimintakulut	-23 242 683,75	-18 632 923,25
	-4 500 217 065,07	-4 292 820 555,36
TOIMINTAKATE	-3 139 483 477,63	-2 974 568 773,26
Verotulot ja valtionosuudet		
Verotulot	3 495 731 697,00	3 416 582 438,52
Valtionosuudet	232 775 785,00	197 308 024,00
	3 726 507 482,00	3 613 890 462,52
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	77 807 048,20	77 739 097,40
Muut rahoitustuotot	72 512 025,40	52 458 962,78
Korkokulut	-16 585 774,01	-16 869 668,34
Muut rahoituskulut	-345 598,35	-653 709,26
	133 587 701,44	112 674 582,58
VUOSIKATE	741 411 705,81	751 996 271,84
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-364 435 630,81	-346 801 421,80
	-364 435 630,81	-346 801 421,80
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	0,00	-18 412 104,38
	0,00	-18 412 104,38
TILIKAUDEN TULOS	376 976 075,00	386 782 745,66
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-271 370,48	-1 308 079,71
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 698 770,20	1 014 755,38
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	5 222 248,35	20 105 669,48
	2 252 107,47	19 812 344,96
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALLJÄÄMÄ (-)	379 228 182,47	406 595 090,61

	2019	2018	2017	2016	2015
Vuosikate, miljoonaa euroa ¹	741,4	752,0	837,9	807,4	265,1
Vuosikate, prosenttia poistoista ¹	203,4	216,8	236,2	239,4	68,7
Vuosikate, euroa/asukas ^{1,2}	1 135	1 160	1 300	1 270	422

¹ Satunnaisien tuottojen ja kulujen kirjauskäytännön muutoksen 2017 vaikutukset huomioitu vuodesta 2016 alkaen.

² Vertailuvuoden 2018 ennakkotietoon perustuva asukasmäärä on päivitetty vastaamaan lopullista asukasmäärää.

Vastaava päivitys on tehty vuoden 2018 tunnuslukuihin.

Kaupungin ulkoiset toimintamenot ylittävät talousarvion 35 miljoonalla eurolla. Kaupungin ulkoisten toimintamenojen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 4,8 prosenttia. Kaupunkistrategian käyttötalouden toimintamenoja mitoittava taloustavoitteen mukaiset menot kasvoivat

vuonna 2019 noin 5 prosenttia eli noin kaksinkertaisesti strategiatavoitteen nähden.

Verotulot kasvoivat edellisvuodesta 2,3 prosenttia. Yhteensä vero- ja valtionosuustulot olivat 47 miljoonaa euroa talousarviota pienemmät.

Vuosikate 741 miljoonaa euroa toteutui 84 miljoonaa euroa talousarviota korkeampana, mutta hieman edellisvuotta heikompana (752 miljoonaa euroa vuonna 2018).

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	741 411 706	751 996 272
Satunnaiset erät	0	-18 412 104,38
Tulorahoituksen korjaukset	-190 197 628	-107 179 778
	551 214 078	626 404 390
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-780 382 485	-625 292 354
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 034 411	11 933 227
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	181 192 295	137 672 086
	-584 155 779	-475 687 041
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-32 941 701	150 717 348
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-86 267 706	-120 031 492
Antolainasaamisten vähenys	79 890 710	70 302 313
	-6 376 996	-49 729 179
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähenys	-86 540 921	-105 849 049
	-86 540 921	-105 849 049
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-30 171 979	-64 475 015
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 861 404	4 533 008
Saamisten muutos	-33 663 833	-14 884 474
Korottomien velkojen muutos	64 183 290	4 544 304
	-3 513 926	-70 282 177
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-96 431 843	-225 860 405
RAHAVAROJEN MUUTOS	-129 373 544	-75 143 056
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 112 044 555	1 241 418 100
Rahavarat 1.1.	1 241 418 099	1 316 561 156
	-129 373 544	-75 143 056

Kaupungin investointien toteuma vuonna 2019 oli liikelaitosten investoinnit (pääosin Helsingin kaupungin liikenneliikelaituksen joukkoliikenneinvestointeja) huomioiden 780 miljoonaa euroa eli selvästi edellistä vuotta enemmän (625 miljoonaa vuonna 2018).

Investointimenot ilman liikelaitoksia vuonna 2019 olivat 639,9 miljoonaa euroa, joka on 24 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Vuonna 2018 käytettiin 516 miljoonaa euroa, 545,7 miljoonaa euroa vuonna

2017, 485,9 miljoonaa euroa vuonna 2016 ja 388 miljoonaa euroa vuonna 2015. Investointitason nousu on viime vuosina kohdistunut erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialan rakennushankkeisiin, uusien projektialueiden esirakentamiseen sekä katujen ja liikenneväylien uudisrakentamiseen ja perusparantamiseen.

Vuoden 2019 investointimenot kasvoivat vuoteen 2018 verrattuna erityisesti talonrakennushankkeisiin, esirakentamiseen sekä katuihin ja liikenneväyliin kohdistettujen määrärahojen käytössä.

Talonrakennushankkeisiin käytettiin yhteensä 266,1 miljoonaa euroa, joka on 27,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Vuonna 2018 käytettiin 208,7 miljoonaa euroa. Uudis- ja lisärakennushankkeisiin käytettiin 116,2 miljoonaa euroa, kun vuonna 2018 käytettiin 83,8 miljoonaa euroa. Korjaushankkeisiin käytettiin 149,1 miljoonaa euroa, kun vuonna 2018 käytettiin 124 miljoonaa euroa. Merkittävimmät määrärahan käytön lisäykset verrattuna vuoteen 2018 kohdistuivat kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

Esirakentamiseen käytettiin yhteensä 85,7 miljoonaa euroa, kun vastaava käyttö vuonna 2018 oli 66,4 miljoonaa euroa. Talousarviokohdan Projektialueiden esirakentaminen, Khn käytettäväksi, käytettiin vuonna 2019 yhteensä 55,6 miljoonaa euroa, joka on 20,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Vuonna 2018 vastaava käyttö oli 44 miljoonaa euroa. Talousarviokohdan Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, Kylk:n käytettäväksi, investointeihin käytettiin yhteensä 30,1 miljoonaa euroa, joka on 32 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Vuonna 2018 vastaava käyttö oli 20,4 miljoonaa euroa. Merkittävimmät määrärahan käytön lisäykset verrattuna vuoteen 2018 kohdistuivat Kalasataman, Länsisataman ja Kruunuvuorenrannan esirakentamiseen.

Katuihin ja liikenneväyliin käytettiin yhteensä 158,7 miljoonaa euroa, joka on 13,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Vuonna 2018 käytettiin 140,1 miljoonaa euroa. Merkittävimmät määrärahan käytön lisäykset verrattuna vuoteen 2018 kohdistuivat talousarviokohtaan Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt.

HKL-liikelaitoksen investoinnit vuonna 2019 olivat 134,1 miljoonaa euroa (102,7 miljoonaa vuonna 2018). Suurin investointikohde olivat Raitte-Jokeri-infran maksut 42,5 miljoonaa euroa. Uusien Artico-rautiovaunujen maksueriä maksettiin 30,9 miljoonaa euroa.

	2019	2018	2017	2016	2015
Toiminnan ja investointien rahavirta, (kertymä vuosina 2015 - 2019), 1 000 euroa	354 671	789 658	563 819	221 907	-16 764
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, miljoonaa euroa, ilman vuoden 2014 liikelaitosten yhtiöittämisten kirjanpidollisia vaikutuksia	354,7	410,3	184,4	-157,5	-396,0
Investointien tulo-rahoitus, prosenttia ¹	96,9	122,6	137,0	125,3	46,8
Lainanhoitokate ¹	7,4	6,3	4,7	2,4	2,1
Kassan riittävyys, pv ¹	77	91	99	79	70

¹ Satunnaisten tuottojen ja kulujen kirjauskäytännön 2017 muutoksen vaikutus huomioitu vuodesta 2016 alkaen.

Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui -33 miljoonaa euroa negatiivisena johtuen edellistä vuotta merkittävästi korkeammasta investointitasosta. Toiminnan ja investointien rahavirta, joka on keskeinen kaupungin talouden tilannetta kuvaava tunnusluku, toteutui selvästi heikompana kuin edellisenä vuonna (151 miljoonaa euroa).

Vuoden 2019 aikana lyhennettiin lainoja suunnitelman mukaisesti (87 miljoonaa euroa) eikä uutta lainaa nostettu. Lainojen lyhennykset kyettiin rahoittamaan kassavaroista kaupungin maksuvalmiuden säilyessä riittävänä. Kaupungin lainakanta aleni 1 014 miljoonaan euroon (sisältäen HKL:n rahalaitoslainat).

Kaupungin rahat ja pankkisaamiset ovat pienentyneet kuluneella tilikaudella 129,4 miljoonaa euroa. Kassavarojen määrän väheneminen johtuu toiminnan ja investointien rahavirran edellistä vuotta heikomasta tasosta sekä pitkäaikaisten lainojen lyhentämisestä.

Kaupungin taseen rahat ja pankkisaamiset -erä sisältää myös kaupungin konsernitiliin kuuluvien yhteisöjen tilivarat kaupungin konsernitilillä. Kaupungin velka edellä mainituille yhteisöille näiden varoista konsernitilillä näkyy kaupungin taseessa vastaavasti lyhytaikaisten velkojen määrässä. Kaupungin konsernitilillä oli tytäryhteisöjen varoja vuoden lopussa yhteensä 332,8 miljoonaa euroa.

Muissa maksuvalmiuden muutoksissa kohdassa toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset näkyvät kaupungin maksuvalmiutta edelliseen vuoteen nähden parantavana eränä Asuntotuotantopalveluiden niin sanotun kaupungin sisäisen käyttötililuoton käytön pieneminen edellisvuodesta. Edellisen vuoden korkea taso johtui tuolloin huomattavasti kasvaneesta tuotantomäärästä sekä urakoiden kustannusten kasvusta.

Kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on ollut vuosina 2016–2018 ylijäämäinen ja se on parantanut rahoituslaskelman tunnuslukuja.

Taseen tunnusluvut	2019	2018	2017	2016	2015
Omavaraisuusaste, prosenttia	81,6	80,6	79,6	77,6	77,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia	43,8	45,8	47,7	49,9	52,5
Lainakanta 31.12., miljoonaa euroa	1 014	1 100	1 206	1 371	1 582
Lainat, euroa/asukas ¹	1 551	1 698	1 871	2 157	2 518
Lainasaamiset 31.12., miljoonaa euroa	1 950	1 944	1 894	1 951	2 009
Lainat ja vuokravastuut 31.12., miljoonaa euroa	1 250	1 394	1 515	1 517	1 692
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	1 914	2 151	2 356	2 389	2 694
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), miljoonaa euroa	6 102	5 753	5 396	4 944	4 479
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas	9 339	8 877	8 389	7 784	7 130

Helsingin kaupunkikonsernin vuoden 2019 vuosikate parani vuodesta 2018 noin 10 miljoonalla eurolla ollen 1 368 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin vuosikate aleni noin 11 miljoonaa euroa vuonna 2019 edelliseen vuoteen verrattuna. Näin ollen tytäryhteisöjen vaikutus kaupunkikonsernin vuosikatetta nostavasti oli noin 20 miljoonaa euroa edellistä vuotta parempi. Ennen kaikkea Helen Oy:n toiminta oli edellistä vuotta kannattavampaa.

Kaupunkikonsernin tulos oli vuonna 533 miljoonaa euroa, josta Helsingin kaupungin osuus oli 377 miljoonaa euroa ja Helen Oy:n osuus 128 miljoonaa euroa.

Kaupunkikonsernin ylijäämä oli 495 miljoonaa euroa ja se heikkeni edellisestä vuodesta 34 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin ylijäämä oli 27 miljoonaa euroa edellisen vuoden tasoa heikompi.

Helsingin kaupunkikonsernin tuloslaskelma

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

17.06.2020

1 000 euroa	01.01.-31.12.2019	01.01.-31.12.2018
Toimintatuotot	3 739 674	3 551 633
Toimintakulut	-6 076 784	-5 797 476
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	16 817	14 523
TOIMINTAKATE	-2 320 294	-2 251 320
Verotulot	3 493 732	3 416 582
Valtionosuudet	233 329	197 861
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	22 908	20 613
Muut rahoitustuotot	8 984	7 960
Korkokulut	-60 129	-61 488
Muut rahoituskulut	-1 480	7 798
	-29 717	-25 117
VUOSIKATE	1 377 050	1 358 006
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-824 773	-777 801
Omistuksen eliminointierot	-9 428	-2 600
Arvonalentumiset	-635	-100
	-834 836	-780 501
Satunnaiset erät	-50	-18 391
TILIKAUDEN TULOS	542 165	559 114
Tilinpäätössiirrot	1 522	2 050
Tilikauden verot	-24 319	-15 145
Laskennalliset verot	-15 729	-18 959
Vähemmistöosuudet	95	1 311
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	503 733	528 372
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/ Toimintakulut, prosenttia	61,5	61,3
Vuosikate/Poistot, prosenttia	166,8	174,6
Vuosikate, euroa/asukas	2 108	2 096
Asukasmäärä	653 400	648 042

Kaupunkikonsernin vuoden 2019 toiminnan ja investointien rahavirta oli -333 miljoonaa euroa negatiivinen ja selvästi edellisten vuosien tasoa (-27 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja 171 miljoonaa euroa vuonna 2017) heikompi. Helsingin kaupungin vaikutus kaupunkikonsernin toiminnan ja investointien rahavirtaan oli -33 miljoonaa euroa, jonka taso oli edellisistä vuosista (151 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja 245,1 miljoonaa euroa vuonna 2017) heikompi.

Tytäryhteisöjen yhteenlaskettu investointitaso oli 1 399 miljoonaa euroa ja se oli 305,1 miljoonaa euroa edellisen vuoden tasoa (1093,5 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja 764,6 miljoonaa euroa vuonna 2017) suurempi. Tytäryhteisöjen kasvanut yhteenlaskettu investointitaso heikensi, kaupungin vuosikatteen heikentymisen ohella, kaupunkikonsernin toiminnan ja investointien rahavirtaa. Tytäryhteisöjen yhteenlaskettu investointitaso on noussut 2019 vuoden 2017 toteumaan nähden 634 euroa eli lähes kaksinkertaistunut.

Kaupunkikonsernin lainakanta oli 5171,3 miljoonaa euroa (vuonna 2018 vastaava taso oli 4 983,8 miljoonaa euroa). Tästä Helsingin kau-

pungin lainakanta oli 1 014 miljoonaa euroa eli 1 551 euroa asukasta kohden. Helsingin kaupungin lainakanta pieneni (87 miljoonaa euroa), mutta vastaavasti tytäryhteisöjen yhteenlaskettu lainakanta kasvoi kasvaneen investointitason seurauksena noin 434 miljoonaa euroa.

Helsingin kaupunkikonsernin rahoituslaskelma

1 000 euroa	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	1 577 050	1 358 006
Safunnaiset erät	-50	-58 391
Tilikauden verot	-24 319	-15 145
Tulorahoituksen korjaukset ¹	-156 999	-150 962
	1 215 682	1 173 508
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-2 210 554	-1 718 766
Rahoitusosuudet investointimenoihin	95 603	11 511
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	645 146	506 424
	-1 548 805	-1 200 831
	TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA¹	-27 323
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-10 706	-10 089
Antolainasaamisten vähennys	14 875	11 509
	4 169	1 421
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisen lainojen lisäys	566 815	366 423
Pitkäaikaisen lainojen vähennys	-396 985	-305 620
Lyhytaikaisen lainojen muutos	17 610	-891
	187 440	59 912
Oman pääoman muutokset¹		
	-960	-23 613
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-14 971	-58 326
Vaihto-omaisuuden muutos	17 890	-2 857
Saamisten muutos	-24 832	-5 963
Korottomien velkojen muutos	150 764	33 229
	128 851	-33 917
	RAHOITUKSEN RAHAVIRTA¹	319 500
	RAHAVAROJEN MUUTOS	-13 623
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 495 297	1 508 920
Rahavarat 1.1.	1 508 920	1 532 441
	-13 623	-23 521
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 euroa ¹	-283 136	97 905
Investointien tulorahoitus, prosenttia	62,8	79,5
Lainarhotokate	3,1	3,3
Kassan riittävyys (pv)	62	69

¹ 2018 vuoden vertailutietoa muutettu: Omasta pääomasta on siirretty 7,2 miljoonaa euroa Tulorahoituksen korjauksien

Tilinpäätöksen käsittelyyn liittyen esittelijä toteaa, että kuntalain mukaan kunnanhallitus tekee toimintakertomuksessa ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä.

Liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä toimivien rahastojen tulokset käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa tilinpäätöksissä.

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon tulisi siirtää Helsingin kaupungin taaseeseen kertyneistä voittovaroista 60 miljoonaa euroa. Rahaston pääoman kasvattaminen on tarpeen Olympiastadionin uudistamis- ja perusparannushankkeen loppuunsaattamisen rahoittamiseksi sekä vireillä olevien liikuntahankkeiden rahoituksen mahdollistamiseksi. Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston vapaa pääoma on maaliskuussa 2020 noin 11 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakertomuksen täydentäminen

Kaupunginhallitus täydensi 27.4.2020 vuoden 2019 tilinpäätöksen toimintakertomuksen kohtaa 1.1.6, Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä tulevasta kehityksestä, Covid19-pandemiaa koskevalla lausumalla seuraavasti:

Covid19 pandemia

Tilikauden jälkeen helmi-maaliskuussa 2020 Kiinasta levinnyt maailmanlaajuinen Covid19-pandemia on eskaloitunut ennalta arvaamattomaksi sosiaalisesti, terveydelliseksi ja taloudelliseksi kriisiksi, jonka lopulliset vaikutukset ovat monilta osin epävarmoja mutta joiden arvioidaan jo tässä vaiheessa olevan mittavat. Pandemian vaikutusten arviointia yhtä lailla Suomen talouteen kuin maailmanlaajuisesti vaikeuttaa epätietoisuus pandemian kestosta.

Viruksen leviämisen hidastamiseksi on eri maissa ja myös Suomessa toimeenpantu ennennäkemättömiä ihmisten liikkumista rajoittavia toimenpiteitä. Hallitus totesi 18.3.2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa, että Suomessa vallitsevat poikkeusolot koronaviruksen vuoksi ja Suomessa päädyttiin ottamaan käyttöön valmiuslaissa säädetyt toimivaltuudet. Hallitus on valmiuslain valtuuksien nojalla päättänyt monista suosituksista ja rajoituksista epidemian leviämisen estämiseksi mm. sulkemalla useita toimintoja sekä rajoittamalla ihmisten kokoontumista ja liikkumista sulkemalla maan rajat ja eristämällä Uudenmaan muusta Suomesta 27.3.–15.4. väliseksi ajaksi. Rajoitus- ja sulkutoimet tulevat vaikuttamaan erittäin merkittävästi sekä globaalisti että kansallisesti taloudelliseen toimintaan. Vaikutus Suomen bruttokansantuotteeseen on varovaisten arvioiden mukaan vähintään -5 % ja joidenkin arvioiden mukaan jopa -13 %. Helsinki tulee kärsimään mittavista verotulomenetyksistä ja myös toimintatuottojen alenemisesta samaan aikaan kun kriisi on jo aiheuttanut ja tulee aiheuttamaan merkittävää sosiaali- ja terveystoimen menojen lisääntymistä. Kaupungin vuoden 2020 talouden kehitys tulee olemaan huomattavasti talousar-

viota heikompi. Taloudelliset vaikutukset tulevat ulottumaan myös lähi-vuosiin ja merkitemään sekä talousarvion 2021 että taloussuunnitel-mavuosien suunnittelua muuttuneiden lähtötietojen pohjalta.

Helsingin kaupunki on maaliskuun alussa perustanut kaupungin kriisi-johtamismallin mukaisen korona-koordinaatioryhmän, joka toimii por-mestarin johdolla. Ryhmä koordinoi poikkeustilanteen vaatimia kau-pungin toimenpiteitä. Myös kaupungin johtoryhmän kokouksia on ti-hennetty ja toimialoilla sekä liikelaitoksissa on käynnistetty omat kriisi-ryhmät. Em. toimenpitein kaupunki on maalishuhtikuussa toteuttanut aktiivisesti toimenpiteitä epidemian torjumiseksi ja kaupunkilaisten jo-kapäiväisen elämän helpottamiseksi poikkeusoloissa sekä yritysten ta-loudellisen tilanteen helpottamiseksi.

Stadin HYTEbarometri

Lisäksi kaupunginvaltuustolle raportoidaan vuoden 2019 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä vuotta 2019 koskeva Stadin HYTEbarometrin tu-lokset.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 12 §:n mukaan valtuustolle on raportoitava vuosit-ain asukkaiden terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toi-menpiteistä. Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.6.2019 § 213 Helsingin hyvinvointisuunnitelman vuosille 2019-2021. Hyvinvointi-suunnitelman raportointivälineenä toimii Stadin HYTEbarometri.

Vuoden 2019 Stadin HYTEbarometri kokoaa vuoden 2019 aikana to-teutettujen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden ete-nemisen tilannetta, kuvaa väestön hyvinvoinnin tilaa valittujen painopis-teiden näkökulmasta sekä nostaa esille onnistumisia ja haasteita kau-pungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työstä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ari Hietamäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin tilinpäätös 2019, julkaistava versio ilman allekirjoit-tettuja sivuja
- 2 Stadin HYTE-barometri – Vuosikooste 2019
- 3 Helsingin hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden etenemisen tilanne 31.12.2019

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.06.2020 § 323

HEL 2020-001859 T 02 02 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä kaupungin vuoden 2019 tilinpäätöksen, siten että tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 376 976 075,00 euroa. Tulokseen sisältyvät myös kaupungin liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen tulokset, jotka käsitellään niiden omissa kirjanpidoissa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Alla olevien liikelaitosten yli-/alijäämä siirretään ko. liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti ko. liiketaitoksen taseen omaan pääomaan.

Liikelaitos	Yli-/ alijäämä	2019 euroa
Liikenneliikelaitos (HKL)	ylijäämä	2 830 462,34
Palvelukeskusliikelaitos (Palvelukeskus Helsinki)	ylijäämä	2 979 560,21
Taloushallintopalveluliikelaitos (Taipa)	ylijäämä	711 710,66
Työterveysliikelaitos (Työterveys Helsinki)	ylijäämä	354 274,15
Rakentamispalveluliikelaitos (Stara)	ylijäämä	5 745 724,16

Alla olevien rahastojen yli-/alijäämä siirretään rahaston sääntöjen mukaisen ko. rahaston rahastopääomaan.

Rahasto	Yli-/ alijäämä	2019 euroa
Asuntotuotantorahasto	ylijäämä	2 462 403,58
Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto	ylijäämä	3 688,15
Vakuutusrahasto	ylijäämä	1 183 138,98
Innovaatorahasto	alijäämä	-3 128 712,57

Kaupunginvaltuusto päättää lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

	2019 euroa
Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä	5 266 731,51
Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotannon tilikauden tuloksesta	3 618 971,00
Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä	4 095 005,78
Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivaruudesta syntyneitä poistoeroa tuloutetaan	840 939,63
Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämin	366 606 450,95

17.06.2020

Edelleen kaupunginvaltuusto päättää siirtää Urheilu- ja ulkoilulaitosra-
hastoon Helsingin kaupungin taseeseen kertyneistä voittovaroista 60
miljoonaa euroa.

27.04.2020 Ehdotuksen mukaan

23.03.2020 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Ari Hietämäki, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi